

02.08.2010

PL 30, 41161 TIKKAKOSKI, FINLAND, Tel. +358 299 800

MIL AGA -SOTILASILMAILUMÄÄRÄYKSISSÄ KÄYTETTYJEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITELMIÄ (MIL AGA M3.1)

Tässä sotilasilmalainmääräyksessä on esitetty MIL AGA – sotilasilmalainmääräyksissä käytettyjen käsitteiden määritelmät.

Määräyksen antamisen peruste:

Ilmailulaki (1194/2009) 4 § ja 187 §

Valtioneuvoston asetus sotilasilmalainmääräyksistä (1243/2005) 3 §

Voimassaoloaika:

2.8.2010 lukien toistaiseksi

SISÄLLYSLUETTELO:

KÄSITTEITÄ JA MÄÄRITELMIÄ.....3

KUMOTTU

KÄSITTEITÄ JA MÄÄRITELMIÄ

Esiintymän laajuus tarkoittaa esiintymän (vesi, kuura, huurre, kuiva lumi, märkä lumi, sohjo tai jää) pinta-alaa suhteessa kiitotien pinta-alaan (%). Mikäli kiitotietä ei ole kunnostettu koko kiitotieleveydeltään, esiintymän laajuus lasketaan suhteessa kunnostetun alueen pinta-alaan.

Hinaustie (towing taxiway) tarkoittaa hävittäjän tai harjoitushävittäjän hinaamista (tyyppi hyväksytyllä hinausajoneuvolla) varten määritellyä päällystettyä kulkutietä, jonka tarkoituksena on luoda yhteys tukikohdan eri osien välille. Poikkeustapauksessa hinaustie voi olla päällystämätön, kunhan kantavuus on riittävä.

Horisontaalipinta tarkoittaa kiitotien ympärillä, määritellyllä korkeudella olevaa horisontin suuntaista pintaa.

Hälytyspalvelu tarkoittaa palvelua, jonka tarkoituksena on ilmoittaa asianomaisille organisaatioille etsintä- ja pelastustarpeesta omissa ilma-aluksista ja auttaa näitä organisaatioita tarpeen mukaan.

ICAO (International Civil Aviation Organisation) tarkoittaa Kansainvälistä siviili-ilmailujärjestöä.

Ilmaliikennepalvelu (ATS) tarkoittaa lentotiedotus- (AFIS), hälytys-, ilmaliikenteen neuvonta- tai lennonjohtopalvelua (ATC).

Ilmaliikennepalveluelin (ATS-elin) tarkoittaa lentotiedotus- (AFIS), hälytys-, ilmaliikenteen neuvonta- tai lennonjohtopalvelua antavaa elintä.

Kenttäalue tarkoittaa lentopaikan osaa, joka on tarkoitettu ilma-alusten lentoonlähtöön, laskuun ja rullaukseen ja johon sisältyy liikennealue ja asemataso(t).

Kiitoalue tarkoittaa lentopaikalle määritettyä aluetta, jonka sisällä kiitotie on ja jonka tarkoituksena on vähentää vaurioriskiä ilma-aluksen suistuesssa kiitotieltä ja suojata kiitoalueen yläpuolella lentävää ilma-alusta sen lentoonlähdön ja laskun aikana.

Kiitotie tarkoittaa lentopaikalla määritettyä suorakaiteen muotoista aluetta, joka on kunnostettu ilma-alusten laskua ja lentoolähtöä varten.

Kiitotien jättöpää (DER, Departure end of the runway) tarkoittaa 900 m lähtökiitotien kynnykseltä olevaa paikkaa, josta ilma-aluksen lentoonlähdön suunnitellaan aikaisintaan tapahtuvan.

Kiitotien kynnys tarkoittaa laskukelpoisen kiitotieosuuden alkua.

Kiitotien pää turva-alue (RESA, Runway end safety area) tarkoittaa kiitoalueen päästä alkavaa, kiitotien keskilinjan jatkeeseen nähden symmetristä aluetta, jonka ensisijainen tarkoitus on vähentää vaurioriskiä ilma-aluksen teloissa vajaan jääneen laskun tai laskeutumisen päättyessä yli kiitotien pään.

Kokonaiskaltevuus tarkoittaa kiitotien pituus- tai poikkileikkausta.

Kostea tarkoittaa sen pintaa päällysteen pintaa, joka on kosteuden vuoksi muuttanut väriään.

Kuiva lumi tarkoittaa sellaista lunta, joka irtonaisena ollessaan voi lentää tuulen mukana ja josta ei voi muodostaa lumipalloa, irtotiheys alle 0,35 kg/dm³.

Kunnostetun alueen leveys tarkoittaa kiitotien ilmoitettua leveyttä pienemmän, lentoonlähtöä ja laskeutumista varten puhdistetun osuuden leveyttä, joka on enintään kiitotiellä mahdollisesti olevien aurausvallien välinen leveys ja jonka kunto ja kitka on ilmoitettu.

Kunnostamaton alue tarkoittaa sitä osaa kiitotiestä, joka ei keliolosuhteiden vuoksi ole soveltuva ilma-aluksen lentoonlähtöön tai laskeutumiseen.

Kunnostetun alueen keskikaista tarkoittaa sitä osaa kunnostetusta alueesta, jolla kiitotietarkastuksiin liittyvät perusmittaukset suoritetaan. Kunnostettu alue jaetaan erillisiin osiin (keskikaista / reunakaistat) ainoastaan silloin, kun keliolosuhteet kunnostetun alueen reunoilla poikkeavat merkittävästi perusmittausalueen olosuhteista.

Kunnostetun alueen reunakaista tarkoittaa sitä osaa kunnostetusta alueesta, joka keliolosuhteiden osalta eroaa merkittävästi perusmittausalueesta.

Kunnostetun alueen vähimmäisleveys tarkoittaa tavoitteellista kiitotien leveyttä, joka pyritään kunnostamaan. Kunnostetun alueen vähimmäisleveys määräytyy lentokoneen tyypin perusteella.

Lennonjohtopalvelu (ATC) tarkoittaa alue-, lähestymis- tai lähilennonjohtopalvelua, jonka tarkoituksena on estää yhteentörmäykset ilma-alusten välillä sekä liikennealueella olevien ilma-alusten ja esteiden välillä. Lisäksi lennonjohtopalvelun tarkoituksena on ilmaliiikenteen jouduttaminen ja järjestyksen ylläpitäminen sen kulussa.

Lennonvarmistuspalvelu tarkoittaa ilmaliiikenne-, ilmailutiedotus-, ilmailuviesti-, lentosää- ja hälytyspalvelua.

Lennonvarmistuspalvelun tuottaja tarkoittaa Finaviaa, Mikkelin kaupunkia, Rengonharjun säätiötä tai jotain muuta, joka tuottaa ko. palvelua.

Lentoasema tarkoittaa lentopaikkaa, jossa ilmaliiikennepalvelu on pysyvästi järjestetty.

Lentopaikka tarkoittaa määrättyä maa- tai vesialuetta, joka on kokonaan tai osittain järjestetty ilma-alusten saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten.

Lentopalveluksen johtaja tarkoittaa pääsääntöisesti lentueen päällikköä tai varapäällikköä. Lentopalveluksen johtajia voivat olla myös muut lentopalvelusesimiehet. Lentopalveluksen johtaja suunnittelee ja käskee lentopalveluksen reaaliaikaisen toteutuksen.

Lentotoiminnan harjoittaja tarkoittaa Ilmavoimien Esikuntaa ja Maavoimien Esikuntaa.

Lentotoimintaan liittyvä pelastustoimi tarkoittaa niitä pelastustoimen keinoja, joilla huolehditaan tukikohdissa (vast.) sotilasilma-alusten pelastusjärjestelyistä lento-onnettomuustilanteissa sekä maa- ja vesialueilla tapahtuvista etsintä- ja pelastustoimista.

Lentoyksikkö tarkoittaa laivuetta, lentuetta, pataljoonaa, komppaniaa, patteria tai vastaavaa erikseen muodostettua yksikköä.

Lento-osasto tarkoittaa paria tai parvea, jonka johtaja vastaa lento-osaston tehtävän suorittamisesta.

Liikennealue tarkoittaa ilma-alusten lentoonlähtöä, laskua ja rullaukseen tarkoitettua lentopaikan osaa lukuun ottamatta asematasoja.

Liikenneilmoitus tarkoittaa ATS-elimin antamaa ilmoitusta, jonka tarkoituksena on kiinnittää ohjaajan huomio muuhun tiedossa olevaan tai havaittuun, ilma-aluksen tai sen aikoman reitin läheisyydessä mahdollisesti olevaan ilmaliikenteeseen ja auttaa ohjaajaa välttämään yhteentörmäys.

Liikenteen väistöneuvo tarkoittaa ATS-elimin antamaa neuvoa, joka auttaa ohjaajaa välttämään yhteentörmäyksen ja määrittelee menettelyn.

Liikkuva täydennyspaikka (LTP) tarkoittaa helikoptereiden tilapäiseen tukeutumiseen tarkoitettua aluetta.

Lähestymispinta tarkoittaa kynnykseltä alkavaa, kiitotien suuntaista kaltevaa pintaa, jota esteet eivät saa läpäistä.

Lähiympäristö tarkoittaa aluetta, joka on neljän (4) kilometrin säde kiitotien keskipisteestä mitattuna.

Märkä tarkoittaa sellaista päällysteen pintaa, joka on yhtenäisen vesikalvon peitossa, mutta vesilätäköitä ei vielä esiinny. Kiitotien katsotaan olevan märkänä liukas silloin, kun sen kitkakerroin märkänä on pienempi kuin 0,50.

Märkä lumi tarkoittaa sellaista lunta, joka sitä käsillä kasaan puristettaessa pyrkii muodostamaan tai muodostaa lumipallon, irtotiheys 0,35 – 0,49 kg/dm³.

Nousutie tarkoittaa sotilaslentopaikkaa, joka on suunniteltu ainoastaan sotilasilmailun lentoonlähtöjä varten.

Nousupinta tarkoittaa nousutien jättöpäästä nousutien kynnykselle kulkevaa nousutien suuntaista kaltevaa pintaa.

NOTAM (Notice-to-Airmen) tarkoittaa Finavian julkaisemaa tiedotetta, joka jaetaan telekommunikaation avulla, sisältäen sellaisia ilmailun laitteiden perustamista, kuntoa tai muutoksia, samoin kuin sen palveluja, menetelmiä tai vaaratilanteita koskevia tietoja, joiden tunteminen ajoissa on tärkeä lentotoiminnan kanssa tekemisissä oleville henkilöille.

Pakkautunut lumi tarkoittaa sellaista lunta, joka on liikenteen vaikutuksesta tiivistynyt kiinteäksi kerrostumaksi irtotiheys vähintään 0,5 kg/dm³.

Pelastusajoneuvokalusto tarkoittaa tukikohdan pelastustoimen käytössä olevia johto-, vaahto- ja raivausautoja sekä muita yksinomaan pelastustoimen käyttöön tarkoitettuja ajoneuvoja.

Pelastusauto tarkoittaa sammutus-, pelastus-, raivaus-, valaistus- ja ensiapukalustolla varustettua pelastusajoneuvoa. Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti rakennettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnin auto. Pelastusauto on myös muu auto, joka on Puolustusvoimien omistuksessa ja hallinnassa, ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin.

Pelastustie tarkoittaa kiitoteiden jatkeille ulottuvaa, vähintään kilometrin mittaista tai liikennealueeseen yhdistyvää muuta tietä, joka on tarkoitettu lentoaseman tai tukikohdan pelastusajoneuvojen tai muiden ajoneuvojen kulkua varten.

Pelastustoimi (PETO) tarkoittaa toimialaa, joka huolehtii tukikohdan (tai vastaavan) kaikista sammutus- ja pelastustehtävistä.

Pelastustoimintaluokka tarkoittaa ilma-aluksen pituudesta ja rungon suurimmasta leveydestä muodostuvaa luokkaa, jonka perusteella määräytyy pelastusajoneuvojen ja muun pelastuskaluston minimimäärä.

Piennaralue tarkoittaa aluetta, joka ulottuu symmetrisesti kiitotien tai rullaustien kummallakin puolelle niin, että kiitotien tai rullaustien ja siihen liittyvien piennaralueiden kokonaisleveys suorilla osuuksilla on viitearvon mukainen.

Pituuskaltevuus tarkoittaa kaltevuutta, joka saadaan jakamalla kiitotien tai nousutien keskilinjan ylimmän ja alimman kohdan korkeuksien välinen ero koko kiitotien tai nousutien pituudella.

Päätukikohta tarkoittaa lentoasemaa, joka on rakennettu, varustettu ja Puolustusvoimien pysyvästi miehittämä.

Raivattu alue tarkoittaa kiitotien sivuilla ja päissä olevaa raivattua ja estevapaata aluetta, joka tasaisuudeltaan ja kaltevuudeltaan on sellainen, ettei se aiheuta vaaraa ilma-alukselle. Raivatulla alueella saa sijaita määräysten mukaisia lähestymislaitteita, opasteita, kylttejä ja rakennelmia.

Rullaustie tarkoittaa maalentopaikalle ilma-alusten omalla moottorilla tapahtuvaa rullausta varten määriteltyä kulkutietä, jonka tarkoituksena on luoda yhteys lentopaikan eri osien välille.

Siirtymäpinta tarkoittaa kiitoalueen ja lähestymispinnan sivuilla olevaa viistoa pintaa, jolla siirrytään tarkastelutasolta toiselle.

Sisäänlentokiila tarkoittaa lähestymispinnan ja kiitoalueen (raivatus alueen) sivulla olevaa pintaa. Sisäänlentokiilojen ensisijainen tehtävä on parantaa kiitotien ja sen mahdollisten visuaalisten maalaitteiden näkyvyyttä. Toissijaisena tehtävänä on pienentää lähestymisen loppuvaiheessa, niin kutsutun visuaalisegmentin aikana riskiä törmätä reunalla oleviin esteisiin.

Sohjo tarkoittaa veden kyllästämää lunta, joka jalkaa maahan polkaistaessa siirtyy paikaltaan läiskähtäen, ominaispaino 0,5 – 0,8 kg/dm³.

SOTAM tarkoittaa Puolustusvoimien julkaisemaa tiedotetta, joka jaetaan telekommunkaation avulla, sisältäen sellaisia ilmailun laitteiden perustamista, kuntoa tai muutoksia, samoin kuin sen palveluja, menetelmiä tai vaaratilanteita koskevia tietoja, joiden tunteminen ajoissa on tärkeä lentotoiminnan kanssa tekemisissä oleville henkilöille.

Sotilasilmailu tarkoittaa sotilaallisessa tarkoituksessa harjoitettua ilmailua ja ilmailua sotilasilma-aluksella.

Sotilaslennonjohto tarkoittaa sotilaslentopaikoilla sotilaslennonjohtopalvelua antavaa elintä.

Sotilaslennonjohtopalvelu tarkoittaa sotilasilmailulle annettavaa lennonjohtopalvelua ilmatilaluokan D mukaisesti yksinomaan sotilasilmailulle varatussa, muulta ilmailulta suljetussa ilmatilassa. Huom! Sotilaslennonjohtoon sijainti rajoittaa sotilaslennonjohtajan visuaalista havainnointia.

Sotilaslentopaikan pitäjä tarkoittaa organisaatiota, joka on vastuussa sotilaslentopaikan ja/tai tukikohdan käytöstä ja ylläpidosta (joukko-osasto tai vast.).

Sotilaslentopaikka tarkoittaa maa-aluetta, joka on järjestetty tilapäisesti käytettäväksi ainoastaan sotilasilmailun lentoonlähtöjä ja/tai laskuja sekä niihin liittyvää tukikohtatoimintaa varten. Sotilaslentopaikka voi olla Puolustusvoimien tilapäisesti käyttöön otettavaksi suunniteltu lentopaikka, varalaskupaikka ja/tai nousutie.

Toimintavalmius tarkoittaa tilaa, joka muodostuu henkilöstöstä, kalustosta ja toimintavalmiusajasta.

Tukikohdan pelastusorganisaatio tarkoittaa henkilöstöä, jonka tehtävänä on huolehtia pelastustoiminnasta, onnettomuuksien ehkäisystä ja väestönsuojelusta.

Tukikohta tarkoittaa lentoasemaa tai sotilaslentopaikkaa, joka on rakennettu, varustettu ja Puolustusvoimien miehittäminen. Tukikohdassa on vähimminkin kiitotie, ilma-alusten seisontapaikat ja radio- tai hälytysyhteys. Helikopteritukikohdassa ei välttämättä ole kiitotietä.

Vaahtoauto tarkoittaa kiinteällä pumpulla, vesisäiliöllä, vaahtonestesäiliöllä sekä sammutus- ja pelastustyöhön soveltuvalla kalustolla varustettua pelastusajoneuvoa.

Varalaskupaikka tarkoittaa sotilaslentopaikkaa, joka on tarkoitettu sotilasilmailun lentoonlähtöihin ja laskuihin.

Viitearvo tarkoittaa lukuarvoa, jonka avulla on tarkoitus esittää sotilaslentopaikkojen ominaisuuksia koskevat määräykset siten, että niiden mukaisesti rakennettu sotilaslentopaikka laitteineen soveltuu niille ilma-aluksille, joille se on tarkoitettu.

Yhteistoimintalentoasema tarkoittaa lentopaikkaa, jossa ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty sekä lentopaikalla on siviili-ilmailun lisäksi pysyvästi Puolustusvoimien joukkoja, johtoelimiä ja rakennelmia.

Yhteyskone tarkoittaa ilmavoimien käytössä olevia Vinka, Redigo, Piper Chieftain ja Pilatus lentokoneita, joilla suoritetaan henkilö- ja materiaalikuljetuksia.

Yksikön päällikkö

Insinöörieversti

Paavo Heinonen

Lentotoimintapäällikkö

Majuri

Markku Suomela

KUMOTTU